

แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2565 เพื่อการขับเคลื่อนนโยบาย การศึกษาเพื่ออาชีพและสร้างขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศ

สุรพงษ์ เอ็มอุทัย

Surapong Ermuthai

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

บทนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยต้องการกำลังคนสายอาชีพเพื่อมาพัฒนาประเทศเป็นจำนวนมาก โครงสร้างการผลิตบุคลากรของประเทศ การใช้บุคลากรในแต่ละระดับการศึกษาในอนาคต ในปี พ.ศ. 2568 - 2573 มีแนวโน้มความต้องการแรงงานสายอาชีพจากปัจจุบัน ร้อยละ 30 เป็นร้อยละ 50 - 55 จากแรงงานทั้งหมด แสดงถึงความต้องการกำลังคนสายอาชีพเพื่อรองรับและขับเคลื่อนประเทศ แนวทางการผลิตและพัฒนาากำลังคนให้มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของประเทศ และคนไทยมีอาชีพสู่ Thailand 4.0 โดยกล่าวถึงอนาคตภาพกำลังคนของประเทศไทยจะไปสู่ยุค 4.0 ได้ สิ่งสำคัญ คือ การผลิตกำลังคนในส่วนของภาคการศึกษา (Supply) ต้องคำนึงถึงความต้องการ (Demand) ของผู้ประกอบการและตลาดแรงงาน และต้องสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศด้วย ปัจจัยสำคัญของแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคน ต้องคำนึงประเด็น ดังนี้ 1) การเพิ่มผลิตภาพแรงงาน (Productivity) ให้แรงงานมีสมรรถนะ (Competency) หรือทักษะ (Skills) ที่ตอบสนองกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และต้องสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน โดยเฉพาะการร่วมลงทุนหรือสนับสนุนด้านการศึกษา แนวทางการผลิตและพัฒนาากำลังคนจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐต้องร่วมมือกับสถานประกอบการ ระบบการศึกษาต้องตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการได้ ซึ่งภาคเอกชนมีพลังสูงมากในการร่วมพัฒนากำลังคนกับหน่วยงานภาครัฐ หากภาคเอกชนมีส่วนร่วมทั้งในเรื่องการจัดทำหลักสูตร การพัฒนาคน ก็จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะแก้ปัญหการผลิตคนที่ไม่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินโครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) เพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศตามนโยบายประเทศไทย 4.0 ตามความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยได้ประกาศรายชื่อสถานศึกษาภาครัฐและภาคเอกชนในโครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 120 แห่ง 42 สาขาวิชา/สาขางาน ตามประกาศ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง ศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2564 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2564 พร้อมกันนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ประเมินผลการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินการ พัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน โดยจัดกลุ่มสถานศึกษาจำแนก ตามสาขาวิชาที่เปิดสอน ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทั่วไป (Standard) กลุ่มเชี่ยวชาญเฉพาะ (Expert) กลุ่มความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะ (Excellent Center) แล้วดำเนินการคัดเลือกสถานศึกษากลุ่มความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการ ในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับกลุ่มอาชีพของคณะกรรมการ

ร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อศ.) ให้เป็นศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (Center of Vocational Manpower Networking Management) จำนวนทั้งสิ้น 25 แห่ง ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง ศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2564 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2564

การยกระดับการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพตรงความต้องการของสถานประกอบการนั้น การยกระดับขีดความสามารถทางวิชาชีพของครู จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ การพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ สามารถผลิตและพัฒนาคนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานเป็นความท้าทายที่สำคัญ เนื่องจากความรู้และทักษะต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การพัฒนาครูอาชีวศึกษาให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกจึงมีความจำเป็น และที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมจากภาครัฐและเอกชน ที่มีส่วนได้เสียโดยตรงในอาชีพ (Public-Private Partnership) สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่หลักในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการฝึกอบรมและพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา การให้ครูอาชีวศึกษาได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น Online, In-Class Training, On-site หรือการไปพัฒนาประสบการณ์และปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาแบบ Work-Based Learning จะช่วยให้ครูมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์การทำงานจริง ในสถานประกอบการที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาอาชีพ เป็นการเพิ่มทักษะและสมรรถนะวิชาชีพของครูอาชีวศึกษา ให้มีสมรรถนะและทักษะที่หลากหลาย สามารถนำมาถ่ายทอดและประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ทันต่อวิทยาการและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกอาชีพ

นโยบายและจุดเน้นการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

1. การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

1.1 ขับเคลื่อนศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษา (Center of Vocational Manpower Networking Management: CVM) และความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) เพื่อการพัฒนากำลังคนตามบริบทเชิงพื้นที่ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ

1.2 พัฒนาสมรรถนะอาชีพในทักษะอนาคต (Future Skills) โดยการ Up-Skill Re-Skill และ New-Skill และการเป็นผู้ประกอบการ ภายใต้ศูนย์พัฒนาอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ (Career & Entrepreneurship Center: CEC)

1.3 สร้างความเข้มแข็งระบบความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถานประกอบการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาอย่างเข้มข้นและมีคุณภาพ

2. การยกระดับพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน

2.1 ยกระดับคุณภาพอาชีวศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้พื้นที่เป็นฐานในภาพรวมของจังหวัดโดยใช้ Big Data กำลังคนในพื้นที่

2.2 ขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคเขตพื้นที่ เพื่อการยกระดับคุณภาพอาชีวศึกษาแบบองค์รวม

2.3 ยกระดับการดำเนินงานศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) และเพิ่มประสิทธิภาพแอปพลิเคชันช่างอาชีพ “ช่างพันธุ์ R อาชีวะซ่อมทั่วไทย”

2.4 พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ การสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) และการต่อยอดองค์ความรู้และสมรรถนะใหม่หรืออาชีพใหม่ (New Job/Future Job)

2.5 พัฒนาทักษะวิชาชีพผู้เรียนอาชีวศึกษาผ่านการฝึกประสบการณ์และการปฏิบัติงานจริง

2.6 ขยายโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้กับเยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้พิการอย่างครอบคลุม เสมอภาคและเท่าเทียมกัน

2.7 พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะ ในการใช้และสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยในโลกดิจิทัลและโลกอนาคต

2.8 ยกระดับโครงการห้องเรียนอาชีพที่ผู้เรียนสายสามัญสามารถนำหน่วยกิตไปใช้ในการศึกษาต่อสายอาชีพหรือนำไปสู่การประกอบอาชีพได้

**นโยบายและจุดเน้นการปฏิรูปราชการ
ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565**

จุดเน้น

อาชีว:
มีฝีมือ
มีคุณธรรม

**“ยกระดับคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา
แบบองค์รวมโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน”**

ประเด็นนโยบายและการขับเคลื่อนจุดเน้น

1. การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
 - 1.1 ขับเคลื่อนศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (Center of Vocational Manpower Networking Management : CVM) และความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) เพื่อการพัฒนากำลังคนตามบริบทเชิงพื้นที่ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ
 - 1.2 พัฒนาสมรรถนะอาชีพในทักษะอนาคต (Future Skills) โดยการ Up-Skill Re-Skill และ New-Skill และการเป็นผู้ประกอบการ ภายใต้ศูนย์พัฒนาอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ (Career & Entrepreneurship Center : CEC)
 - 1.3 สร้างความเข้มแข็งระบบความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถานประกอบการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาอย่างยั่งยืนและคุณภาพ
2. การยกระดับพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน
 - 2.1 ยกระดับคุณภาพอาชีวศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้พื้นที่เป็นฐานในภาพรวมของจังหวัด โดยใช้ Big Data กำลังคนในพื้นที่
 - 2.2 ขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์อาชีวศึกษาวิภาคพื้นที่ เพื่อการยกระดับคุณภาพอาชีวศึกษาแบบองค์รวม
 - 2.3 ยกระดับการดำเนินงานศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) และเสริมประสิทธิภาพแอปพลิเคชันช่างอาชีพ “ช่างฝัน” หรือ “ช่างซ่อมทำ”
 - 2.4 จัดทำหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ การสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) และการต่อยอดองค์ความรู้และสมรรถนะใหม่ หรืออาชีพใหม่ (New Job/Future Job)
 - 2.5 พัฒนาศักยภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาผ่านการฝึกประสบการณ์และการปฏิบัติงานจริง
 - 2.6 ขยายโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้กับเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้พิการอย่างครอบคลุม เสมอภาค และเท่าเทียมกัน
 - 2.7 พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะ ในการใช้และสร้างนวัตกรรม การเรียนรู้ที่ทันสมัยในโลกดิจิทัลและโลกอนาคต
 - 2.8 ยกระดับโครงการห้องเรียนอาชีพที่ผู้เรียนสายสามัญสามารถนำหน่วยกิตไปใช้ในการศึกษาต่อสายอาชีพหรือนำไปสู่การประกอบอาชีพได้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
www.vec.go.th

ภาพที่ 1 นโยบายและจุดเน้นการปฏิรูปราชการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

นโยบายการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) และศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (Center of Vocational Manpower Networking Management: CVM)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ดำเนินโครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent center) เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศตามนโยบายประเทศไทย 4.0 ตามความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่ เพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ พัฒนาครู พัฒนานักเรียนนักศึกษา และพัฒนาความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยได้มีการดำเนินการคัดเลือกสถานศึกษา จำนวน 120 แห่ง จำนวน 42 สาขาวิชา/สาขางาน จัดตั้งเป็นศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) โดยมีการคัดเลือกสถานศึกษากลุ่มความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการ ในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับกลุ่มอาชีพของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อศ.) ให้เป็นศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (Center of Vocational Manpower Networking Management: CVM) จำนวน 25 สาขาวิชา/สาขางาน โดยมุ่งเน้นการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคอย่างเข้มข้น โดยการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ดังนี้

1) ครูในสาขาวิชาที่มีความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะ

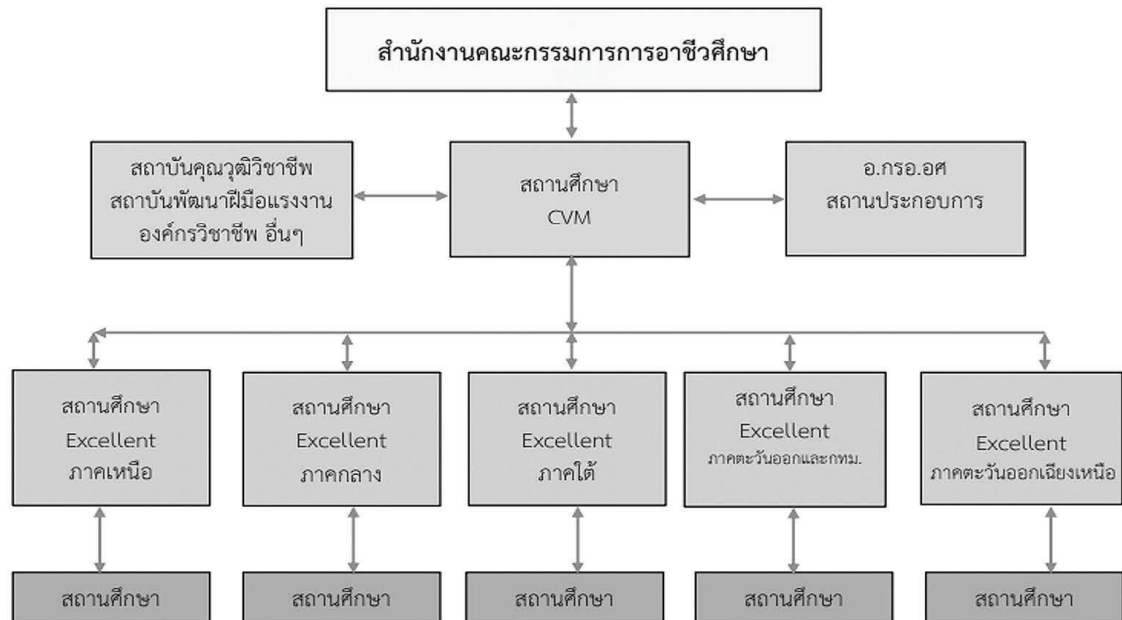
- จัดสรรหรือเกลี่ยอัตรากำลังให้มีจำนวนที่เพียงพอต่อการจัดการอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพและได้รับการพัฒนาให้มีทักษะประสบการณ์จริงในสถานประกอบการ
- เพิ่มเติมสมรรถนะที่จำเป็นให้กับครูผู้สอน ในหัวข้อที่มีความทันสมัยและจำเป็นต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนนักศึกษาตามหลักสูตร
- ส่งครูเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพิ่มเติม โดยสถานประกอบการในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครูได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในสถานประกอบการ จนนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพต่อไป
- พัฒนาความสามารถในการผลิตสื่อดิจิทัล (Digital Content) และจัดการเรียนการสอนด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ (Digital Learning Platform) อย่างมีคุณภาพ
- ได้รับใบรับรองผลการประเมินสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ตรงตามระดับที่สำเร็จการศึกษา

2) จัดสรรครุภัณฑ์และอุปกรณ์ ทรัพยากรทางการศึกษา รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านดิจิทัลที่มีคุณภาพ มีครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน จัดหาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ (Digital Learning Platform) ในสาขาวิชาที่มีความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะอย่างมีคุณภาพ

3) มีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศ หรือสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษา/อุดมศึกษาในต่างประเทศ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการและวิชาชีพของครูและผู้เรียน

4) มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพร่วมกับสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง สามารถเชื่อมโยงสมรรถนะอาชีพในการทำงานสู่ระบบคุณวุฒิทางการศึกษา และมีนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ในสาขาวิชาที่มีความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะ

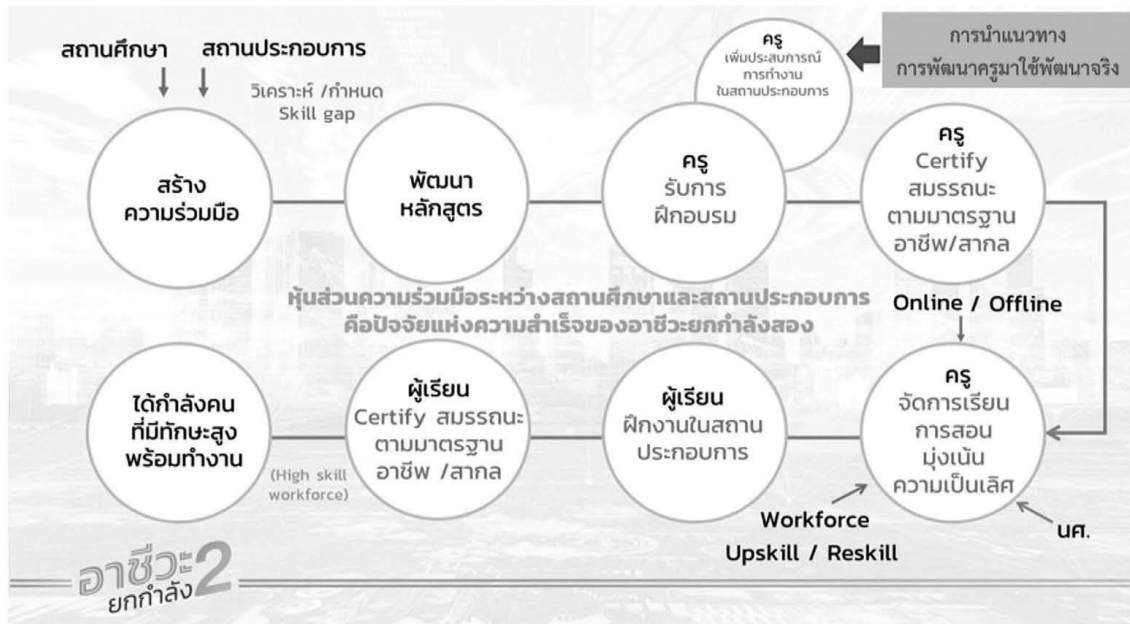
ความเชื่อมโยงการบริหารจัดการเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา
ระหว่างสถานศึกษากลุ่ม CVM กลุ่ม Excellent Center กลุ่ม Expert และกลุ่ม Standard

ภาพที่ 2 ความเชื่อมโยงการบริหารจัดการเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาระหว่างสถานศึกษากลุ่ม CVM
กลุ่ม Excellent Center กลุ่ม Expert และกลุ่ม Standard

การพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติราชการ ของสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากร
อาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

การกำหนดนโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้ดำเนินนโยบายตาม
แนวทางอาชีวศึกษายกกำลังสอง และนโยบายการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของ
ประเทศ โดยกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาได้จัดตั้งศูนย์บริหารเครือข่าย
การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (Center of Vocational Manpower Networking Management: CVM)
จำนวน 25 แห่ง และขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทาง การอาชีวศึกษา (Excellent Center) รวม 42 สาขาวิชาชีพ/
สาขางาน โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาหลักสูตร พัฒนาครู พัฒนาระบบนิเวศทางการศึกษา พัฒนา
ความร่วมมือกับสถานประกอบการ รวมถึงเพื่อให้สถานศึกษาได้จัดการอาชีวศึกษาสอดคล้องตามบริบทเชิงพื้นที่และ
สามารถผลิตกำลังคนได้ ตรงตามความต้องการของประเทศ ตลาดแรงงาน และสถานประกอบการ

ภาพที่ 3 กลไกการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีรูปแบบการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ภายใต้กลุ่มโครงการสำคัญ จำนวน 3 โครงการ ดังภาพที่ 4

- ☞ โครงการพัฒนาศักยภาพครูอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะของครูยุคใหม่ และครูในศตวรรษที่ 21
- ☞ โครงการยกระดับประสิทธิภาพการบริหารและพัฒนากิจการอาชีวศึกษา
- ☞ โครงการจ้างครูวิชาชีพผู้ทรงคุณค่า

ภาพที่ 4 โครงการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ตารางที่ 1 กิจกรรม/โครงการ เพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา งบประมาณ พ.ศ. 2565

กิจกรรม/โครงการ	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน (คน)
โครงการพัฒนาศักยภาพครูอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะของครูยุคใหม่และครูในศตวรรษที่ 21	ครูและบุคลากรอาชีวศึกษา	7,200
1. โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรอาชีวศึกษา	ครูและบุคลากรอาชีวศึกษา	2,240
1.1 พัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21		
1.2 พัฒนาสมรรถนะตามความเชี่ยวชาญ/บริพื้นที่		
2. โครงการพัฒนาสมรรถนะครูให้มีความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะ (Excellent Teacher)	ครูในสถานศึกษา CVM 25 สาขา	420
2.1 พัฒนาสมรรถนะที่ทันสมัยตามมาตรฐานอาชีพ		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรม/โครงการ	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน (คน)
โครงการพัฒนาศักยภาพครูอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะของครูยุคใหม่และครูในศตวรรษที่ 21		
3. โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์การพัฒนาหรือกฎหมายกำหนด	ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	1,460
3.1 พัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนการสอนให้มีมาตรฐาน		
3.2 พัฒนาสมรรถนะก่อนแต่งตั้ง/เลื่อนวิทยฐานะ/เข้าสู่ตำแหน่งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง		
โครงการยกระดับประสิทธิภาพการบริหารและพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา	ข้าราชการพลเรือนและบุคลากรอาชีวศึกษา	560
1. โครงการพัฒนาและยกระดับศักยภาพบุคลากรอาชีวศึกษา		
1.1 พัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร ข้าราชการพลเรือนและบุคลากรอาชีวศึกษา	560

ภาพที่ 4 การประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2565 โดยมีรองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (นายศพล เวณโกเศศ) ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิดและบรรยายพิเศษ ในหัวข้อ “นโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา” และ รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นางสาวจินนาค์กูร ไรจนันต์) บรรยายพิเศษในหัวข้อ “การจัดทำแผนกลยุทธ์ในการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทย”

แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2565 เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาเพื่ออาชีพและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาครูเพื่อยกระดับสมรรถนะทางวิชาชีพที่ทันสมัย สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่สถานประกอบการใช้ในปัจจุบัน รวมทั้งได้รับการรับรองมาตรฐานอาชีพจากหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับ ควบคู่ไปกับสมรรถนะและทักษะของการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับโลกดิจิทัลและโลกอนาคต โดยมีรูปแบบการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาร่วมกับศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ในสถานศึกษาจำนวน 120 แห่ง จำนวน 42 สาขาวิชา/สาขางาน และศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (Center of Vocational Manpower Networking Management: CVM) จำนวน 25 สาขาวิชา/สาขางาน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาครู มีแผนกิจกรรมหลักและกิจกรรมย่อย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพที่ทันสมัย สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่สถานประกอบการใช้ในปัจจุบัน ตลอดจนมีทักษะการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับโลกดิจิทัลและโลกอนาคต

The image is a collage of several promotional posters for vocational training and development programs. The posters are primarily in Thai and feature the logos of the Ministry of Education, Culture and Sport (M-66) and the Center of Vocational Manpower Networking Management (CVM). The posters announce various workshops, seminars, and training sessions for vocational teachers and staff. Key details include:

- Top Left:** A poster for a project coordination meeting for the CVM and Excellent Center, featuring a video conference interface.
- Top Right:** A poster for a training program titled 'โครงการพัฒนาศูนย์ CVM และบุคลากรอาชีวศึกษา' (CVM and Excellent Center Development Program), focusing on 'Design Thinking' and 'IoT with Node-RED'.
- Middle Left:** A poster for a 'Workshop on the Development of Vocational Teachers' (Workshop for the Development of Vocational Teachers) for Marine Engineering Technicians, held on October 14-16, 2021.
- Middle Center:** A poster for a 'Workshop on the Development of Vocational Teachers' (Workshop for the Development of Vocational Teachers) for Creative Tourism, held on October 18-20, 2021.
- Middle Right:** A poster for a 'Workshop on the Development of Vocational Teachers' (Workshop for the Development of Vocational Teachers) for Aviation Maintenance Management, held on October 22-25, 2021.
- Bottom:** A large poster for a 'Workshop on the Development of Vocational Teachers' (Workshop for the Development of Vocational Teachers) for Air Conditioning and Refrigeration, held on October 20-22, 2021.

ภาพที่ 5 การพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาร่วมกับศูนย์ CVM ทั้ง 25 สาขาวิชาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 รูปแบบการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการร่วมกับศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ในสถานศึกษาจำนวน 120 แห่ง จำนวน 42 สาขาวิชา/สาขางาน และศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (Center of Vocational Manpower Networking Management: CVM) จำนวน 25 สาขาวิชา/สาขางาน โดยมีกิจกรรมการพัฒนา ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 2 กิจกรรมหลักพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2565 เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาเพื่ออาชีพและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

กิจกรรมหลัก	กิจกรรมย่อย	กลุ่มเป้าหมาย
1. โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา		
พัฒนาสมรรถนะครูให้มีทักษะ	สมรรถนะในสาขาวิชาเฉพาะด้าน	ครูในสถานศึกษา Excellent
อุตสาหกรรมเป้าหมายการพัฒนา ประเทศ (S-Curve/New S-Curve)	- อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ - อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ	Center 17 สาขาวิชาชีพ/ สาขางาน
Excellent/สาขาอื่นๆ	- อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	
- Up Skill/Re Skill	- การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ	
- ชุดความรู้ของหลักสูตร	- อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร	
- ความรู้ทักษะความเป็นครู	- อุตสาหกรรมหุ่นยนต์เพื่อการแปรรูป อุตสาหกรรม	
- มาตรฐานอาชีพ	- อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์	
- ประเมินผล	- อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมี ชีวภาพ	
	- อุตสาหกรรมดิจิทัล	
2. โครงการพัฒนาสมรรถนะครูให้มีความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะ (Excellent Teacher)		
พัฒนาสมรรถนะที่ทันสมัยตาม มาตรฐานอาชีพ (CVM)	1. พัฒนาหลักสูตร	ครูในสถานศึกษา CVM 25 สาขา
- ชุดความรู้ของหลักสูตร	2. พัฒนาครู	จำนวน 420 คน
- มาตรฐานอาชีพ	3. ส่งครูเข้าฝึกประสบการณ์จริงใน สถานประกอบการ	
- ความรู้ ทักษะ ความเป็นครู	4. ครูเข้ารับการทดสอบเพื่อขอใบรับ รองประเมินสมรรถนะ	
- ประเมินผล		

บทสรุป

จากทิศทางนโยบายของการพัฒนาประเทศ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาให้มีการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัยสอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (NQF) และกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (AQRF) การจัดการเรียนการสอนด้วยเครื่องมือที่ทันสมัยและสอดคล้องกับเทคโนโลยีปัจจุบันและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาครูให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินโครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศตามนโยบายประเทศไทย 4.0 ตามความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ ที่เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยได้ประกาศรายชื่อสถานศึกษาภาครัฐและภาคเอกชนในโครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 120 แห่ง 42 สาขาวิชา/สาขางาน พร้อมกันนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ประเมินผลการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินการ พัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน โดยจัดกลุ่มสถานศึกษาจำแนกตามสาขาวิชาที่เปิดสอน ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทั่วไป (Standard) กลุ่มเชี่ยวชาญเฉพาะ (Expert) กลุ่มความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะ (Excellent Center) แล้วดำเนินการคัดเลือกสถานศึกษาในกลุ่มความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการ ในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับกลุ่มอาชีพของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อศ.) ให้เป็นศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษา (Center of Vocational Manpower Networking Management: CVM) จำนวนทั้งสิ้น 25 แห่ง ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง ศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2564 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2564 ตลอดจนการขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) เพื่อให้สถานศึกษาจัดการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องตามบริบทเชิงพื้นที่ และตรงกับความต้องการของประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษามีอาชีพและรายได้ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพและคุณภาพชีวิตที่ดีมีส่วนช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ดังนั้น แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2565 เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาเพื่ออาชีพและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงมุ่งเน้นการพัฒนาครูเพื่อยกระดับสมรรถนะทางวิชาชีพที่ทันสมัย สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่สถานประกอบการใช้ในปัจจุบัน รวมทั้งได้รับการรับรองมาตรฐานอาชีพจากหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับ ควบคู่ไปกับสมรรถนะและทักษะของการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับโลกดิจิทัลและโลกอนาคต สอดคล้องกับการจัดการการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ครูเปรียบเสมือน “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการเรียนรู้” และเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ (Teacher as a Key of Success) โดยมีรูปแบบการดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนาโดยร่วมกับศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษา (Center of Vocational Manpower Management: CVM) และโครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ทั้ง 42 สาขาวิชา/สถานศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคอุตสาหกรรมทั้งในและต่างประเทศ ภาคอุตสาหกรรม ทั้งในและต่างประเทศ ในการต่อยอดองค์ความรู้เพื่อพัฒนาครูให้มีสมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพเพิ่มความสามารถการแข่งขันระดับประเทศและระดับนานาชาติ